

Resiliensbegreppet i svensk kommunal krishantering

Både globalt och i Sverige finns trender som pekar på ökade risker från katastrofer och naturolyckor. I takt med att fler flyttar in till städer behöver städerna förtätas, vilket ställer krav på att risker måste tas i beaktande när städerna utvecklas. Som ett sätt att hantera riskerna i samhället läggs mer resurser på planering och förebyggande åtgärder, vilket har lett till att intresset för begreppet "resiliens" på senare tid ökat. Fler organisationer lanserar nu initiativ och kampanjer för att höja städernas och samhällens resiliens.

Resiliensbegreppet har många definitioner och det finns många subjektiva tolkningar av vad resiliens innebär. FN har en egen definition där resiliens för ett samhälle utsatt för risker bland annat innebär att det kan motstå, absorbera, anpassas till, omvandla och återhämta sig från effekterna inom rimliga tidsramar samtidigt som viktiga samhällsfunktioner bevaras. Internationellt blir resiliens mer och mer populärt och dess positiva aspekter lyfts ofta fram.

I Sverige finns det kommunala självstyret som ett sätt att låta de på lokal nivå bestämma över sig själv så att kommunens bästa är i fokus. Det är också ett sätt för staten att förflytta vissa ansvarsområden ut på kommunerna, där lokal kunskap och erfarenhet ofta kan användas i beslutsfattande för att ta fram lämpliga lösningar på problem. Likt den decentralisering som det kommunala självstyret innebär så förespråkas liknande saker inom bland annat en kampanj från FN, "Making Cities Resilient". Kampanjen som lanserades i maj 2010 har som ett av sina syften att hjälpa lokala aktörer inom kommuner och städer att implementera ramverk som bidrar till ökad resiliens. Sverige har sedan 2017 tolv kommuner som är medlemmar i kampanjen, och totala antalet medlemmar i kampanjen var i maj 2018 drygt 3900 stycken.

I och med de svenska kommunernas egna ansvar är det upp till dem själva att bestämma om begreppet ska användas. Av de svenska medlemskommunerna har representanter från sex av dem intervjuats, samt en person från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Personerna i kommunerna har olika syn

på hur bra resiliensbegreppet passar in när det gäller svensk krishantering. Två av de intervjuade var starkt förespråkande för begreppet, medan två inte använde det alls. Totalt menade fem stycken att de använder resiliensbegreppet, men olika mycket. De problem och utmaningar som lyftes fram med begreppet bestod i att det egentligen inte är ett svenskt begrepp och när det ska översättas så finns det ingenting som egentligen passar bra och som inte redan finns på svenska. Här menade vissa att ord som robusthet och motståndskraft kunde användas istället då de har en tydlig mening på svenska, och inom krishanteringen.

Det som kampanjen, och resiliensbegreppet, lyfter fram som viktiga egenskaper hos en kommun för att den bättre ska kunna hantera kriser stämde väl överens med de egenskaper som de svenska kommunerna redan uppvisade. De hade alltså kommit fram till liknande insikter om vad som är viktigt när det kommer till krishantering i kommunen och hur man bör tänka, utan att utgå från resiliensbegreppet. Detta kan betyda att begreppet inte tillför särskilt mycket för de kommunala verksamheterna som arbetar med att hantera kriser.

I takt med att resiliensbegreppet ändå ökar i popularitet är det ändå fördelaktigt för kommunerna att försöka anamma begreppet, vilket borde fungera då det inte behöver bli någon stor omställning för dem. Att ta till sig resiliens innebär att svenska aktörer kan få större möjlighet att påverka internationellt, och sätta Sverige på den globala krishanteringskartan.